

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

واحد تهران مرکزی
دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش تحصیلی
برنامه ریزی درسی

عنوان

بررسی عوامل آموزشی موثر در جذب دانش آموزان دختر متوسطه شهر تهران به اقامه نماز

استاد راهنما

سرکار خانم دکتر مهشید ایزدی

استاد مشاور

سرکار خانم دکتر عذرا دبیری

نگارش

یاسمن طاهری

تعهدنامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب یاسمن طاهری دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۹۰۹۳۷۵۷۲۰۰ در رشته علوم تربیتی گرایش برنامه‌ریزی درسی که در تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۳ از پایان نامه خود تحت عنوان: بررسی عوامل آموزشی موثر در جذب دانش‌آموزان دختر متوسطه شهر تهران به اقامه نماز با کسب نمره ۱۸ و درجه عالی دفاع نموده‌ام، بدینوسیله متعهد می‌شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده‌ام، مطابق ضوابط و رویه‌های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده‌ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین‌تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره‌برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی و احد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی‌ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء:

بسمه تعالی

در تاریخ: ۹۱/۱۰/۱۳

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم یاسمن طاهری از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره ۱۸ به حروف هجده با درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

تَقْدِيمٌ بِهِ

حضرت ابا عبدالله الحسين (عليه السلام)

سپاسگزاری

حمد و ستایش مخصوص خداوند است به اندازه تمام سپاسی که مقربترین فرشتگانش و گرامی‌ترین مخلوقاتش و پسندیده‌ترین ستایش‌کنندگان او را ستوده‌اند. خداوندی که با (فرستادن) پیامبرش حضرت محمد (ص) بر ما منتی ویژه نهاد که امت‌های گذشته و پیشینیان از آن بی‌بهره بودند، این همه از قدرت اوست که از انجام هیچ کار بزرگی ناتوان نیست و کاری هر چند کوچک، از نظر او پنهان نمی‌ماند.

ابتدا از خانواده عزیزم، به پاس تمامی محبت‌هایشان بسیار تشکر و قدردانی می‌نمایم.

همچنین لازم می‌دانم از سرکار خانم دکتر مهشید ایزدی استاد فرهیخته، که با کمال آرامش و دقت بر روند کار اینجانب در تمام مراحل نظارت و راهنمایی داشتند تشکر نمایم و از سرکار خانم دکتر عذرا دبیری و جناب آقای دکتر افتخارزاده که پیگیری مستمری در تدوین پایان نامه‌ام داشتند با کمال خرسندی قدردانی می‌نمایم.

و با تقدیر و تشکر شایسته از سرکار خانم دکتر فهیمه انصاریان که از رهنمودهای ایشان بسیار بهره‌مند

شدم.

بسمه تعالی
دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی

*****

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی	کد واحد: ۱۰۱	کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۲۰۶۰۳۹۰۲۰۲۱
عنوان پایان نامه: بررسی عوامل آموزشگاهی موثر در جذب دانش‌آموزان دختر متوسطه شهر تهران به اقامه نماز		
نام و نام خانوادگی دانشجو: یاسمن طاهری	تاریخ شروع پایان نامه: ۹۰/۱۱/۲۸	تاریخ اتمام پایان نامه: ۹۱/۱۰/۱۳
شماره دانشجویی: ۸۹۰۹۳۷۵۷۲۰۰		
رشته تحصیلی: علوم تربیتی - برنامه‌ریزی درسی		
استاد / استادان راهنما: دکتر مهشید ایزدی		
استاد / استادان مشاور: دکتر عذرا دبیری		
چکیده پایان نامه (شامل خلاصه، اهداف، روش‌های اجرا و نتایج به دست آمده):		
چکیده هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی عوامل آموزشگاهی موثر در جذب دانش‌آموزان دختر متوسطه شهر تهران به اقامه نماز می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق شامل دانش‌آموزان دختر متوسطه شهر تهران در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ است، که مطابق آمار منتشره از سوی سازمان آموزش و پرورش ۱۳۱۹۹۷ نفر می‌باشد. روش تعیین حجم نمونه به صورت تصادفی از مناطق مختلف شهر تهران می‌باشد، که در مجموع ۱۲۰ نفر از دانش‌آموزان به صورت تصادفی انتخاب شدند. نوع پژوهش توصیفی-پیمایشی و ابزار گردآوری اطلاعات هم پرسشنامه محقق ساخته است، بر اساس هدف اصلی پژوهش، بررسی و تاثیر هر یک از عوامل کتاب‌های درسی، معلم، محیط آموزشگاه و گروه‌های دوستی در جذب دانش‌آموزان به نماز سنجیده شد. نتایج بدست آمده حاکی از اهمیت و تاثیر کتاب‌های درسی در جذب بیشتر دانش‌آموزان به نماز می‌باشد، در رتبه‌های بعدی به ترتیب گروه‌های دوستی، معلم و محیط آموزشگاه قرار دارد.		
کلید واژه ها عوامل آموزشگاهی، جذب، دوره متوسطه، اقامه نماز، کتاب‌های درسی، معلم، محیط آموزشگاه، گروه‌های دوستی.		

نظراستاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه مناسب است مناسب نیست

تاریخ و امضا:

فهرست مطالب

۱۸	چکیده
۱۹	مقدمه
۲۰	فصل اول
۲۰	کلیات (طرح و بیان مسئله)
۲۱	بیان مساله تحقیق
۲۲	اهمیت موضوع تحقیق
۲۳	هدف‌های تحقیق
۲۳	اهداف فرعی
۲۴	سوالات تحقیق
۲۴	سوالات فرعی
۲۴	واژه‌های کلیدی
۲۴	تعریف کتابخانه‌های
۲۵	تعریف عملیاتی
۲۶	فصل دوم
۲۶	مروری بر پیشینه تحقیق
۲۷	۱-۲- قسمت اول مبانی نظری پژوهش
۲۷	۱-۱-۲- ریشه واژه نماز
۲۹	۲-۱-۲- نماز چیست؟
۳۶	۳-۱-۲- نیایش
۳۷	۴-۱-۲- چگونه عبادت کنیم؟
۳۷	۱-۴-۱-۲- عبادت آگاهانه
۳۷	۲-۴-۱-۲- عبادت عاشقانه
۳۸	۳-۴-۱-۲- عبادت خالصانه

- ۳۸ ..... ۴-۴-۱-۲- عبادت خاشعانه
- ۳۸ ..... ۵-۴-۱-۲- عبادت مخفیانه
- ۳۹ ..... ۵-۱-۲- آفات نماز (عبادت)
- ۳۹ ..... ۱-۵-۱-۲- ریا
- ۳۹ ..... ۲-۵-۱-۲- عجب
- ۳۹ ..... ۳-۵-۱-۲- گناه
- ۳۹ ..... ۶-۱-۲- شرایط قبولی عبادات
- ۴۰ ..... ۱-۶-۱-۲- شرط اعتقادی
- ۴۰ ..... ۲-۶-۱-۲- شرط سیاسی (ولایت)
- ۴۰ ..... ۳-۶-۱-۲- شرط اقتصادی (ادای حق الناس)
- ۴۰ ..... ۴-۶-۱-۲- شرط اجتماعی (خیرخواهی نسبت به دیگران)
- ۴۱ ..... ۵-۶-۱-۲- شرط خانوادگی (خوش رفتاری)
- ۴۱ ..... ۷-۱-۲- اهمیت نماز
- ۴۲ ..... ۱-۷-۱-۲- ترک نماز
- ۴۲ ..... ۲-۷-۱-۲- سبک شمردن نماز
- ۴۳ ..... ۸-۱-۲- نماز از دیدگاه عقل و وجدان
- ۴۴ ..... ۱-۸-۱-۲- راز نماز
- ۴۵ ..... ۹-۱-۲- نماز و آثار آن
- ۴۵ ..... ۱-۹-۱-۲- جلب رحمت خدا
- ۴۶ ..... ۲-۹-۱-۲- طلب یاری از نماز
- ۴۶ ..... ۳-۹-۱-۲- آرامش
- ۴۷ ..... ۴-۹-۱-۲- بازداشتن از فحشا و منکر
- ۴۹ ..... ۵-۹-۱-۲- همراهی خدا با نمازگزاران
- ۴۹ ..... ۶-۹-۱-۲- ولایت نمازگزاران

۴۹	..... هدایت برای نمازگزاران ۷-۹-۱-۲
۵۰	..... انذار برای نمازگزاران ۸-۹-۱-۲
۵۰	..... رستگاری برای نمازگزاران ۹-۹-۱-۲
۵۱	..... پاداش ۱۰-۹-۱-۲
۵۱	..... امان در سایه ی نماز ۱۱-۹-۱-۲
۵۳	..... قسمت دوم: جایگاه و تاریخچه نماز در ادیان وحیانی و ادیان غیر وحیانی ۲-۲-۲
۵۳	..... تاریخچه نماز: ۱-۲-۲
۵۴	..... نماز در ادیان وحیانی (به جز اسلام) ۲-۲-۲
۵۵	..... نماز در آیین زرتشت ۱-۲-۲-۲
۵۵	..... نماز در آیین یهود ۲-۲-۲-۲
۵۶	..... نماز در آیین مسیحیت ۳-۲-۲-۲
۵۷	..... نماز و حضرت آدم (ع) ۴-۲-۲-۲
۵۷	..... نماز و حضرت شیث نبی (ع) ۵-۲-۲-۲
۵۷	..... نماز و حضرت نوح (ع) ۶-۲-۲-۲
۵۷	..... نماز و حضرت ادریس (ع) ۷-۲-۲-۲
۵۸	..... نماز و حضرت ابراهیم (ع) ۸-۲-۲-۲
۵۸	..... نماز و حضرت اسماعیل (ع) ۹-۲-۲-۲
۵۸	..... نماز و حضرت سلیمان (ع) ۱۰-۲-۲-۲
۵۹	..... نماز و حضرت اسحاق و یعقوب (ع) ۱۱-۲-۲-۲
۵۹	..... نماز و حضرت لقمان(ع) ۱۲-۲-۲-۲
۵۹	..... نماز و حضرت داود (ع) ۱۳-۲-۲-۲
۶۰	..... نماز و حضرت خضر(ع) ۱۴-۲-۲-۲
۶۰	..... نماز در شریعت خاتم پیامبران (صلی الله علیه و آله) ۳-۲-۲
۶۳	..... اهمیت نماز از دیدگاه قرآن ۵-۲-۲

- ۶۴ ..... نماز از دیدگاه سنت ۲-۲-۶
- ۶۵ ..... قسمت سوم: جوان، ویژگی های نوجوان و جوان، عوامل تاثیرگذار در جذب نوجوانان و جوانان به نماز: ۲-۳-۳
- ۶۵ ..... جوانی ۲-۳-۱
- ۶۶ ..... نوجوان از دیدگاه روانشناسی رشد ۲-۳-۲
- ۶۷ ..... شش ویژگی برای دوره نوجوانی ۲-۳-۳
- ۶۹ ..... مراحل رشد دوره نوجوانی ۲-۳-۴
- ۶۹ ..... مرحله اول در واقع شروع دوره نوجوانی است ۲-۳-۱
- ۷۰ ..... مرحله اصلی نوجوانی مرحله جدایی تدارکاتی است ۲-۳-۲
- ۷۱ ..... مرحله پایانی نوجوانی ورود مجدد به مناسبات اجتماعی است ۲-۳-۳
- ۷۲ ..... اولین ویژگی دوران نوجوانی ۲-۳-۴
- ۷۲ ..... نوجوانی یک دوره انتقال (برزخی) است ۲-۳-۵
- ۷۲ ..... نوجوانی یک دوره مهم و تعیینکننده است ۲-۳-۶
- ۷۲ ..... نوجوانی یک دوره مسئله آفرین است ۲-۳-۷
- ۷۳ ..... نوجوانی زمان جستجوی هدایت است ۲-۳-۸
- ۷۳ ..... نوجوانی یک مسئله هراس است (هراس از بیکفایتی) ۲-۳-۹
- ۷۳ ..... نوجوانی دوره آرمان گرایی است ۲-۳-۱۰
- ۷۳ ..... نوجوانی آستانه ورود به زندگی یا دوره بزرگسالی است ۲-۳-۱۱
- ۷۴ ..... عوامل موثر بر شکل گیری هویت نوجوانی ۲-۳-۵
- ۷۵ ..... شکل گیری هویت ۲-۳-۶
- ۷۶ ..... عوامل موثر بر شکل گیری هویت عبارتند از ۲-۳-۷
- ۷۶ ..... عوامل شناختی ۲-۳-۱
- ۷۶ ..... والدین و رابطه والدین با نوجوان ۲-۳-۲
- ۷۶ ..... مدرسه و موفقیت‌های تحصیلی در شکل گیری هویت موثر هستند ۲-۳-۳
- ۷۶ ..... عوامل اجتماعی - فرهنگی نیز در شکل گیری نوجوان موثر می‌باشند ۲-۳-۴

- ۷۷ ..... ۵-۷-۳-۲ عواملی از قبیل ترتیب تولد نیز در اثر کسب تجربه و مهارت‌های لازم، هویت نوجوان
- ۷۷ ..... ۶-۷-۳-۲ ارتباط و رفتار نوجوان با والدین، مدرسه و دوستان
- ۷۷ ..... ۷-۷-۳-۲ گفتگو در مورد تعارضات
- ۷۷ ..... ۸-۷-۳-۲ خیال پردازی موجب خلاقیت نوجوان می‌شود
- ۷۸ ..... ۸-۳-۲ احساسات دینی
- ۷۹ ..... ۹-۳-۲ جوان از دیدگاه امام خمینی (ره)
- ۷۹ ..... ۱-۹-۳-۲ غرور جوانی
- ۷۹ ..... ۲-۹-۳-۲ تاثیر پذیری جوان
- ۷۹ ..... ۳-۹-۳-۲ تاثیر فرهنگ در جوان
- ۸۰ ..... ۴-۹-۳-۲ تحول معنی جوان
- ۸۰ ..... ۵-۹-۳-۲ قدرت جوان
- ۸۰ ..... ۱۰-۳-۲ جوان از دیدگاه احادیث و روایات
- ۸۲ ..... ۱۱-۳-۲ عوامل موثر در گرایش نوجوانان و جوانان به نماز
- ۸۲ ..... ۱-۱۱-۳-۲ کتاب
- ۸۴ ..... ۲-۱۱-۳-۲ معلم
- ۸۷ ..... ۳-۱۱-۳-۲ محیط آموزشگاه
- ۸۷ ..... ۱-۳-۱۱-۳-۲ انواع محیط‌های موثر بر شخصیت
- ۸۸ ..... ۲-۳-۱۱-۳-۲ محیط طبیعی یا فیزیکی موثر بر شخصیت
- ۸۸ ..... ۳-۳-۱۱-۳-۲ محیط اجتماعی
- ۹۰ ..... ۴-۳-۱۱-۳-۲ محیط نماز خانه در آموزشگاه
- ۹۰ ..... ۱-۴-۳-۱۱-۳-۲ نظافت نماز خانه
- ۹۰ ..... ۲-۴-۳-۱۱-۳-۲ زیبایی نمازخانه
- ۹۱ ..... ۳-۴-۳-۱۱-۳-۲ برنامه‌های نمازخانه
- ۹۱ ..... ۴-۱۱-۳-۲ دوست

۹۶	..... قسمت چهارم پیشینه پژوهش
۱۰۰	..... خلاصه فصل دوم
۱۰۱	..... فصل سوم: روش تحقیق
۱۰۲	..... مقدمه فصل سوم
۱۰۳	..... ۱-۳- روش اجرای تحقیق
۱۰۳	..... ۱-۱-۳- جامعه آماری
۱۰۳	..... ۲-۱-۳- گروه نمونه و روش محاسبه حجم آن
۱۰۴	..... ۳-۱-۳- ابزار گردآوری اطلاعات
۱۰۵	..... ۲-۳- روایی پژوهش
۱۰۵	..... ۱-۲-۳- روایی برای سوالات متغیر کتاب
۱۰۵	..... ۲-۲-۳- روایی برای سوالات متغیر معلم
۱۰۶	..... ۳-۲-۳- روایی برای سوالات متغیر محیط
۱۰۶	..... ۴-۲-۳- روایی برای سوالات متغیر دوست
۱۰۶	..... ۵-۲-۳- روایی برای کل پرسشنامه
۱۰۶	..... ۳-۳- پایایی پژوهش
۱۰۷	..... ۱-۳-۳- پایایی برای سوالات متغیر کتاب
۱۰۷	..... ۲-۳-۳- پایایی برای سوالات متغیر معلم
۱۰۷	..... ۳-۳-۳- پایایی برای سوالات متغیر محیط
۱۰۸	..... ۴-۳-۳- پایایی برای سوالات متغیر دوست
۱۰۸	..... ۵-۳-۳- پایایی برای کل پرسشنامه
۱۰۸	..... ۴-۳- نحوه اجرای پرسشنامه و جمع آوری اطلاعات از افراد مورد مطالعه
۱۰۸	..... ۵-۳- نوع پژوهش
۱۱۰	..... فصل چهارم: بررسی یافته های تحقیق
۱۱۱	..... مقدمه فصل چهارم

۱۱۲	.....	۱-۴- تحلیل توصیفی
۱۲۴	.....	۲-۴- تحلیل استنباطی
۱۲۴	.....	۱-۲-۴- آزمون اسمیرینوف - کلموگروف
۱۲۵	.....	۲-۲-۴- آزمون تی
۱۳۳	.....	فصل پنجم
۱۳۳	.....	بحث و بررسی، نتیجه‌گیری،
۱۳۳	.....	پیشنهادات، محدودیت‌ها
۱۳۴	.....	بحث و بررسی
۱۴۰	.....	نتیجه‌گیری
۱۴۵	.....	فهرست منابع
۱۴۸	.....	پیوست

فهرست جداول

۱۰۴	جدول شماره ۳-۱ مناطق تحصیلی.....
۱۰۵	جدول شماره ۳-۲ روایی متغیر کتاب.....
۱۰۵	جدول شماره ۳-۳ روایی متغیر معلم.....
۱۰۶	جدول شماره ۳-۴ روایی متغیر محیط.....
۱۰۶	جدول شماره ۳-۵ روایی متغیر دوست.....
۱۰۶	جدول شماره ۳-۶ روایی متغیر کل پرسشنامه.....
۱۰۲	جدول شماره ۳-۷ پایایی متغیر کتاب.....
۱۰۲	جدول شماره ۳-۸ پایایی متغیر معلم.....
۱۰۲	جدول شماره ۳-۹ پایایی متغیر محیط.....
۱۰۳	جدول شماره ۳-۱۰ پایایی متغیر دوست.....
۱۰۳	جدول شماره ۳-۱۱ پایایی کل پرسشنامه.....
۱۰۷	جدول شماره ۴-۱ مقاطع تحصیلی.....
۱۰۸	جدول شماره ۴-۲ مناطق تحصیلی.....
۱۰۹	جدول شماره ۴-۳ فراوانی سوال ۱ (محتوای کتاب‌هایی که به طور مستقیم به نماز می‌پردازد، دین و زندگی).....
۱۰۹	جدول شماره ۴-۴ فراوانی سوال ۲ (محتوای کتاب‌هایی که به طور غیر مستقیم به نماز می‌پردازد).....
۱۰۹	جدول شماره ۴-۵ فراوانی سوال ۳ (بیان روایات و آیه‌های قرآن و تفسیر آیات و قصه‌های قرآنی توسط معلم).....
۱۱۰	جدول شماره ۴-۶ فراوانی سوال ۴ (نشان دادن آثار اخلاقی نماز در رفتارها از سوی معلم).....
۱۱۰	جدول شماره ۴-۷ فراوانی سوال ۵ (بیان ثواب نماز توسط معلمان برای دانش‌آموزان).....
۱۱۰	جدول شماره ۴-۸ فراوانی سوال ۶ (استفاده از معلمان مومن و با تقوی برای تدریس).....
۱۱۱	جدول شماره ۴-۹ فراوانی سوال ۷ (نگرش مثبت معلمان به دانش‌آموزانی که نمازخوان هستند).....
۱۱۱	جدول شماره ۴-۱۰ فراوانی سوال ۸ (حضور مدیر مدرسه در کنار دانش‌آموزان در صفوف نماز).....
۱۱۱	جدول شماره ۴-۱۱ فراوانی سوال ۹ (حضور معاونین، معلمان و کارکنان مدرسه در اقامه نماز).....
۱۱۲	جدول شماره ۴-۱۲ فراوانی سوال ۱۰ (حضور مربی تربیتی مدرسه در اقامه نماز).....
۱۱۲	جدول شماره ۴-۱۳ فراوانی سوال ۱۱ (استفاده از فیلم‌های آموزشی در مدرسه که افراد نمازخوان را نشان می‌دهد).....
۱۱۲	جدول شماره ۴-۱۴ فراوانی سوال ۱۲ (اجباری بودن اقامه نماز در مدارس).....
۱۱۳	جدول شماره ۴-۱۵ فراوانی سوال ۱۳ (توجه به موضوع نماز در مدارس توسط مسئولین اجرایی).....
۱۱۳	جدول شماره ۴-۱۶ فراوانی سوال ۱۴ (نوشتن جملات زیبا درباره نماز در نمازخانه).....
۱۱۳	جدول شماره ۴-۱۷ فراوانی سوال ۱۵ (وجود امکانات در نمازخانه (مهر، جانماز، چادر نماز، تسبیح).....
۱۱۴	جدول شماره ۴-۱۸ فراوانی سوال ۱۶ (بازگو کردن احکام نماز و ثواب آن برای دانش‌آموزان توسط امام جماعت و گذاشتن مسابقاتی در این زمینه).....
۱۱۴	جدول شماره ۴-۱۹ فراوانی سوال ۱۷ (استفاده از زنگ نماز به عنوان زنگی آشنا در ذهن کلیه دانش‌آموزان).....
۱۱۴	جدول شماره ۴-۲۰ فراوانی سوال ۱۸ (بردن دانش‌آموزانی که در اقامه نماز شرکت می‌کنند به اردوهای زیارتی، سیاحتی).....
۱۱۵	جدول شماره ۴-۲۱ فراوانی سوال ۱۹ (شنیدن صدای اذان در مدرسه).....
۱۱۵	جدول شماره ۴-۲۲ فراوانی سوال ۲۰ (دادن امتیاز مثبت به دانش‌آموزان شرکت‌کننده در اقامه نماز).....
۱۱۵	جدول شماره ۴-۲۳ فراوانی سوال ۲۱ (نوشتن اسامی کسانی که در اقامه نماز شرکت می‌کنند).....
۱۱۶	جدول شماره ۴-۲۴ فراوانی سوال ۲۲ (تشویق دانش‌آموزان شرکت‌کننده در نماز در مراسم صبحگاهی مدرسه و اهداء لوح تقدیر به آنان).....
۱۱۶	جدول شماره ۴-۲۵ فراوانی سوال ۲۳ (تشویق به مقاله نویسی و تهیه نشریه در مورد نماز).....

۱۱۶	جدول شماره ۴-۲۶ فراوانی سوال ۲۴ (شرکت دادن دانش‌آموزانی که در اقامه نماز حضور دارند در فعالیت‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی مدرسه).....
۱۱۷	جدول شماره ۴-۲۷ فراوانی سوال ۲۵ (رفتار دوستان و همکلاسی‌ها نسبت به دانش‌آموزانی که نمازخوان هستند).....
۱۱۷	جدول شماره ۴-۲۸ فراوانی سوال ۲۶ (بیان تجربیات دوستان نمازخوان دانش‌آموزان).....
۱۱۷	جدول شماره ۴-۲۹ فراوانی سوال ۲۷ (نشان دادن آثار اخلاقی نماز در رفتار دوستان نمازخوان دانش‌آموزان).....
۱۱۸	جدول شماره ۴-۳۰ رتبه‌بندی متغیرها.....
۱۱۸	جدول شماره ۴-۳۱ آماره رتبه‌بندی متغیرها.....
۱۱۹	جدول شماره ۴-۳۲ آزمون اسمیرینوف-کلموگروف.....
۱۲۰	جدول شماره ۴-۳۳ آماره متغیر کتاب.....
۱۲۰	جدول شماره ۴-۳۴ آزمون T متغیر کتاب.....
۱۲۱	جدول شماره ۴-۳۵ آماره متغیر معلم.....
۱۲۱	جدول شماره ۴-۳۶ آزمون T متغیر معلم.....
۱۲۲	جدول شماره ۴-۳۷ آماره متغیر محیط.....
۱۲۲	جدول شماره ۴-۳۸ آزمون T متغیر محیط.....
۱۲۲	جدول شماره ۴-۳۹ آماره متغیر دوست.....
۱۲۲	جدول شماره ۴-۴۰ آزمون T متغیر دوست.....
۱۲۳	جدول شماره ۴-۴۱ آنالیز واریانس تاثیر پایه تحصیلی بر متغیر کتاب.....
۱۲۳	جدول شماره ۴-۴۲ آنالیز واریانس تاثیر پایه تحصیلی بر متغیر معلم.....
۱۲۴	جدول شماره ۴-۴۳ آنالیز واریانس تاثیر پایه تحصیلی بر متغیر محیط.....
۱۲۴	جدول شماره ۴-۴۴ مقایسه توکی پایه‌های تحصیلی.....
۱۲۵	جدول شماره ۴-۴۵ آنالیز واریانس تاثیر پایه تحصیلی بر متغیر دوست.....
۱۲۵	جدول شماره ۴-۴۶ آنالیز واریانس تاثیر منطقه آموزشی بر متغیر کتاب.....
۱۲۶	جدول شماره ۴-۴۷ مقایسه توکی مناطق و محدوده‌های آموزشی.....
۱۲۷	جدول شماره ۴-۴۸ آنالیز واریانس تاثیر منطقه آموزشی بر متغیر معلم.....
۱۲۷	جدول شماره ۴-۴۹ آنالیز واریانس تاثیر منطقه آموزشی بر متغیر محیط.....
۱۲۸	جدول شماره ۴-۵۰ آنالیز واریانس تاثیر منطقه آموزشی بر متغیر دوست.....

فهرست نمودارها

۱۰۷	.....نمودار شماره ۱-۴ پایه‌های تحصیلی
۱۰۸	.....نمودار شماره ۲-۴ مناطق و محدوده‌های تحصیلی
۱۱۸	.....نمودار شماره ۳-۴ رتبه‌بندی متغیرها

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی عوامل آموزشگاهی موثر در جذب دانش‌آموزان دختر متوسطه شهر تهران به اقامه نماز می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق شامل دانش‌آموزان دختر متوسطه شهر تهران در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ است، که مطابق آمار منتشره از سوی سازمان آموزش و پرورش ۱۳۱۹۹۷ نفر می‌باشد. روش تعیین حجم نمونه به صورت تصادفی از مناطق مختلف شهر تهران می‌باشد، که در مجموع ۱۲۰ نفر از دانش‌آموزان به صورت تصادفی انتخاب شدند. نوع پژوهش توصیفی-پیمایشی و ابزار گردآوری اطلاعات هم پرسشنامه محقق ساخته است، بر اساس هدف اصلی پژوهش، بررسی و تاثیر هر یک از عوامل کتاب‌های درسی، معلم، محیط آموزشگاه و گروه‌های دوستی در جذب دانش‌آموزان به نماز سنجیده شد. نتایج بدست آمده حاکی از اهمیت و تاثیر کتاب‌های درسی در جذب بیشتر دانش‌آموزان به نماز می‌باشد، در رتبه‌های بعدی به ترتیب گروه‌های دوستی، معلم و محیط آموزشگاه قرار دارد.

کلید واژه ها

عوامل آموزشگاهی، جذب، دوره متوسطه، اقامه نماز، کتاب‌های درسی، معلم، محیط آموزشگاه، گروه‌های دوستی.

مقدمه

سخن را با آیه‌ای از قرآن کریم آغاز می‌کنیم:

(و اقم الصلوه ان الصلوه تنهى عن الفحشاء و المنکر)

(نماز را به جای آر که همانا نماز است که اهل نماز را از هر کار زشت و ناپسند باز می‌دارد)

(سوره عنکبوت آیه ۴۵)

نماز و نیایش، ارتباط صمیمانه‌ای است میان انسان و خدا، آفریده و آفریدگار تسلی‌بخش و آرامشگر دل‌های مضطرب و خسته، برنامه‌ای است برای بازیافتن و آنگاه ساختن خویش (خامنه‌ای، ۱۳۷۴، ص ۷).

فلسفه نماز آن است که خدای یگانه را پرستش کنیم و از شرک و بت پرستی دور باشیم و تنها در برابر خدای بزرگ به نیازمندی و کوچکی خود اعتراف نموده و بر گناهان خویش طلب عفو و بخشش نمائیم.

نماز محکم‌ترین رشته الفت بین بندگان و خداست و ریسمان اتصالی است که همه هستی و موجودیت آدمی را به ملکوت پیوند می‌دهد. نماز حقیقتی است که کیمیای حیات بدون آن بی‌سود بوده و بی‌خبران از آن بی‌خردند و محرومان از این زمان اسیر دست شیطانند و نور آن حرارت بخش زندگی و فرار از آن ریشه شر و افسردگی و نمازگزار واقعی بدون شک دور از هر آلودگی است.

نماز عمود دین و در راس همه احکام دین و انجام آن فرمان خدا و پیامبر (ص) و وسیله قرب به داور و نسبت به عبادات دیگر همچون جوهر واجب بر جمله افراد بشر (غمخوار یزدی، ۱۳۷۷، ص ۴).

بیایید نماز را پاس داریم که به تعبیر لطیف ناخدای کشتی انقلاب حضرت آیت الله خامنه‌ای برجسته‌ترین اولیاء خدا نیز، بهشت خلوت انس خود با محبوب را در نماز می‌جویند.

وقتی غوغای زندگی تو را از خویش می‌رباید و وسوسه‌های توان شکن تهدیدت می‌کند خلوتی گزین و به نمازی عاشقانه بایست و آنگاه شفافیت آسمان دل را از همه غبارها و تیره‌گی‌ها نظاره کن، وقتی سردرگمی‌ها، تنهایی‌ها و حیرت‌ها، بر ذهن و قلبت پنجه می‌کشد وقتی در انبوه جامعه و در لابلای امواج (ناس) گم می‌شود. و در رابطه با دیگران (صدای گسستن رابطه با او) در گوش جانت می‌پیچد قیام کن و با اعتصام به رشته استوار (نماز) گسستگی‌ها را به پیوستگی بدل کن و با سلام بر پیامبر و عباد صالح بر خویش نهیب بزن که اقامه نماز و ارتباط با خدا هرگز انسان را پریشان نمی‌کند.

بیایید همواره از او بخواهیم که:

(رب اجعلنی مقیم الصلوه و من ذریتی ربنا و تقبل دعاء)

(سوره ابراهیم، آیه ۴۰)

فصل اول
کلیات (طرح و بیان مسئله)